

مجله فیزیک نظری و ریاضیاتی

سال سوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۷۳، شماره مسلسل ۱۰

نشستی با میهمانان روسی مرکز

دکتر محمدجواد لاریجانی رئیس مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، طی نشستی با میهمانان روسی مرکز، ضمن ارائه گزارش کوتاهی از فعالیتهای مرکز، نوپای تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات حضور آنان را مایه ایجاد آثار پایا، خاصه در برخی از رشته‌ها مانند منطق ریاضی، ارزیابی کردند.

دکتر لاریجانی در ابتدا بر سیاست و تمایل مرکز به بهره‌گیری از همکاری اساتید و دانشوران سایر کشورها، و لزوم تبادل اطلاعات میان پژوهشگران تأکید کردند. ایشان در ادامه توضیحات خود حضور سبب طولانی مدعوین روسی و مشارکت فعالانه آنها در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی، بخصوص در زمینه منطق ریاضی، را به عنوان یکی از نقاط تحول تاریخ منطق ریاضی در ایران قلمداد کردند، و خاطرنشان ساختند که: طرف ده سال اخیر، دانشجویان ایرانی چه در دوره‌های کارشناسی و چه کارشناسی ارشد، تمایل خود را به فراگیری این حوزه از معرفت برور داده‌اند و در این میان حضور منطق‌دانان روسی نظیر کانووی، لیوبتسکی و گنجارف بسیار مهم بوده است. به طوری که شاید چندان مدتی طول نکشد که اولین منطق‌دانان ایرانی، با این راهبرها تربیت شوند. البته باید اذعان کرد که آنان رنگ و بوی تخصص منطق روسی را پیدا خواهند کرد: «وقتی من می‌گویم رنگ و بوی منطق روسی، این قول معروفی است میان منطق‌دانان؛ حتی در امریکا بین شرق و غرب میان مثلاً حواریون ساکس و اطرافیان تارسکی، نوعی رقابت وجود دارد. از ویژگیهای تحقیقات ریاضیدانان روسی در منطق، علاقه به ساختارهای جبری (مانند کارهای مال سو (Malcev)، بیرشوف (Ershov))، گرایش به نظریه توصیفی مجموعه‌ها (دنیاله کارهای لورین (Lusin) و نویکوف (Novikov)) و نظریه بازگشت را می‌توان ذکر کرد.»

دکتر لاریجانی با بر شمردن فعالیتهای مرکز برای تهیه امکانات مناسبتر اقامتی، نظیر تأسیس مهمانسرای دانشوران و تلاشی برای رفع نواقص و کمبودهای موجود ناشی از نوپا بودن مرکز تحقیقات، میهمانان را برای گسترش همکاریها فراخواندند، و شروع فعالیتهای تحقیقاتی دانشجویان ایرانی را تحت نظر حمایتی و ارشادی دانشمندان روسی را نقطه‌ای بسیار مثبت ارزیابی و اظهار امیدواری کردند که مرکز بتواند امکانات حضور طولانی را برای دانشمندان روسی فراهم آورد تا ان شاءالله دانشجویان بتوانند فعالیتهای

در این شماره:

- نشستی با میهمانان روسی مرکز
- مراکز تحقیقاتی و پژوهشی باید از همه جهت حمایت شوند
- کشف کوآرک ۱
- سخنرانیهای آکادمیسین آناسوف
- شبهه در اخبار
- گفتگوهای گروهی در شبهه
- با هسته‌های تحقیقاتی مرکز
- آنچه گذشت
- اختیاری از مرکز
- انتشارات مرکز
- گزارشی از کتابخانه مرکز
- برنامه‌های فصل

مردم روسیه بابت این تغییر و تحول برداشته‌اند، اظهار تأسفک کردند؛ و در عین حال خاطرنشان ساختند که بر اثر این تحولات، امکان تماس با دانشمندان روسیه و سایر جمهوری‌های جدید الاستقلال فراهم شد که تا قبل از آن وجود نداشته است.

پژوهشی خود را در زمینه‌های مختلفی مانند منطق ریاضی، علوم نظری کامپیوتر و غیره به سامان برساند.

در خاتمه این نشست، آقای دکتر لاریجانی با بررسی اجمالی رویدادهای سیاسی روسیه، از آن به عنوان «بخشی از تاریخ» نام برده و از بهای گزافی که

دانشمندان روسی که تا کنون میهمان مرکز تحقیقات بوده‌اند

۱. الکسیف، استیوی فیزیک نظری لاندائو مسکو
 ۲. آناسوف، استیوی سکوف مسکو
 ۳. بلوین، استیوی فیزیک نظری لاندائو مسکو
 ۴. بیارتلی، دانشگاه بولف مسکو
 ۵. حالانتیکف، استیوی فیزیک نظری لاندائو مسکو
 ۶. شرباکف، مؤسسه تحقیقاتی سیوالکترونیک مسکو
 ۷. کاسیگین، دیارتمان تئوری احتمالات دانشگاه مکانیک و ریاضیات دانشگاه مسکو
 ۸. کالووی، گروه منطقی دیارتمان ریاضی دانشگاه دولتی مسکو
 ۹. گرگورچیک، دیارتمان ریاضی کاربردی استیوی مهتسین حمل و نقل راه‌آهن مسکو
 ۱۰. اس. گنجبارف، استیوی ریاضیات دانشگاه نووسیبیرسک
 ۱۱. لیبوتسکی، استیوی مسائل انتقال اطلاعات مسکو
 ۱۲. موروزف، استیوی فیزیک نظری و تجربی مسکو
 ۱۳. ورونین، دانشگاه نیلی سادیتیه فرانسه

نشسته، از چپ به راست: محمدجواد لاریجانی، دبیرتری اناسف، واسیلی لیوتسکی. ایستاده، از چپ به راست: سرگئی دیوین، داوید ساگیان، سیاوش تهتهانی، سرگئی اس. گنجبارف، الکساندر پیازلی، غلامرضا خسروشاهی، ارسنی شرباکف.

«مراکز تحقیقاتی و پژوهشی باید از همه جهت حمایت شوند»*

تا وظیفه ارائه خدمات به همه دانشگاهها را به عهده گیرند.»

دکتر لاریجانی گفت: «دولت باید مراکز تحقیقاتی را که جایگاه نوآوری در کشور هستند، مورد حمایت جدی قرار دهد و وزارت فرهنگ و آموزش عالی نیز به جای پرداختن به جزئیات، باید هدایت کننده، هم‌آهنگ کننده و ناظر توسعه علم در کشور باشد.»

وی با اشاره به لزوم ارتباط بین مراکز تحقیقاتی با دانشگاهها، گفت: «در صورت چنین ارتباطی، ضمن این که دوره‌های تحصیلات تکمیلی تقویت خواهند شد، دانشجویان دوره‌های عالی می‌توانند پروژه‌های تحقیقاتی خود را در مراکز تحقیقاتی به انجام برسانند.»

تحقیقاتی کشور، می‌توان از پتانسیل آنها به نحو مطلوب‌تری استفاده کرد.

وی در پایان از مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به عنوان مرکزی موفق نام برد که توانسته است ضمن داشتن ارتباط با دانشگاهها، خدمات تحقیقاتی در اختیار آنان بگذارد.

در ادامه این مراسم، دکتر محمدجواد لاریجانی رئیس مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، طی سخنانی، با اشاره به لزوم بازنگری در مراکز پژوهشی، یادآور شد: «در صورت بازنگری در مراکز پژوهشی، می‌توان به روند توسعه تحقیقات کاربردی و تاثیر آن در صنعت کشور امیدوار بود.» وی پیشنهاد کرد: «چندین کتابخانه در دانشگاهها به صورت تخصصی و مرکزی درآیند

دکتر هاشمی گلپایگانی وزیر فرهنگ و آموزش عالی، این مطلب را در جلسه شورای هم‌آهنگی مراکز پژوهشی و در جمع رؤسای مراکز پژوهشی و تحقیقاتی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی عنوان کرد و افزود: مراکز تحقیقاتی، از همه جهت باید حمایت شوند و خوشبختانه مجلس شورای اسلامی در سال جاری توجه خاصی به تحقیقات مبذول داشته و مصوبات مفیدی هم در این زمینه به تصویب رسانده است و امید است با اجرای این مصوبات، گام مفیدی در توسعه تحقیقات زیربنایی در دانشگاهها صورت پذیرد.

وزیر فرهنگ و آموزش عالی، ضمن انتقاد از منسجم نبودن مدیریت و تشکیلات در برخی از مراکز تحقیقاتی، افزود: با توجه به توان بالقوه مراکز